

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, http://eimin.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-08-

Nr. (4.5-82E)-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumaniosios specializacijos) koncepcijos patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 129.3 papunkčiu „Išgryninti sumanios specializacijos prioritetus. Siekiami Lietuvos ekonomikos pertvarkos, užtikrinsime tikslingą ir koncentruotą pagalbą sumaniosios specializacijos ūkio sritims, prieš tai susiaurindami jų prioritetų skaičių. Atrinktiems ūkio sektoriams taikysime specialias sektorių vystymo ir finansavimo programas, apimančias sektoriaus vystymo strategiją, specializuotas finansines priemones, sektoriui pritaikytą teisinį reguliavimą, tyrėjų rengimo programas ir kitus sektoriaus vystymuisi aktualius klausimus.“, Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 5.1.12 papunkčiu „Telkti išteklius į didžiausių mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (MTEPI) potencialą turinčias sritis – atnaujinti Sumanios specializacijos koncepciją ir nustatyti sumanios specializacijos prioritetus, jų koordinavimo modelį ir įgyvendinimo stebėsenos sistemą.“

2019 metais, remiantis Verslininkystės galimybių paieškos proceso (angl. „entrepreneurial development process“) (toliau – VGPP) ekspertų rekomendacijomis, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos kartu su Vyriausybės strateginės analizės centru (toliau – STRATA) atliktos 2014–2020 m. Sumaniosios specializacijos programos ir šios programos veiksmų plano įgyvendinimo stebėsenos rezultatais ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos iniciatyva suburtos nepriklausomos ekspertų darbo grupės išvadomis, Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų prioritetų įgyvendinimo koordinavimo grupei (toliau – 2014–2020 m. Koordinavimo grupė), kuri buvo patariamasis sumaniosios specializacijos koordinavimo organas, buvo pasiūlyta toliau konsoliduoti MTEPI prioritetus. Ši rekomendacija buvo pateikta ir Europos Komisijos parengtoje Šalies ataskaitoje „Lietuva 2019“, kurioje teigiama, kad „Viešosios investicijos daugiausia sukoncentruotos į sumanios specializacijos strategiją, o ji yra gana plati ir apima daugumą ekonomikos sektorių, iš dalies dėl to ribotas finansavimas išdalijamas mažomis porcijomis“. 2020 m. birželio 11 d. vykusiam 2014–2020 m. Koordinavimo grupės posėdyje buvo

nutarta koncentruoti išteklius į didžiausią potencialą turėjusius 2014–2020 m. MTEPI prioritetus. Įvertinus esamus ir potencialius šalies ūkio konkurencinius pranašumus buvo nustatyti 3 nauji MTEPI (sumaniosios specializacijos) prioritetai: „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“, „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ bei „Informacinės ir ryšių technologijos“ integruojant į juos kitų 2014–2020 m. Sumaniosios specializacijos prioritetų rezultatyviausias tematikas (šis sprendimas įtvirtintas 2020 m. birželio 11 d. 2014–2020 m. Koordinavimo grupės posėdžio protokole Nr. TIS-2).

Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumaniosios specializacijos) koncepcijos (toliau – Koncepcija) projekte išskirtos prioritetinės Lietuvos MTEPI raidos kryptys nustatytos išanalizavus šalies mokslo ir verslo potencialą, verslo imlumą žinioms, galimybes ištraukti į pasaulines vertės grandines, galimybes prisidėti prie šalies ekonomikos stiprinimo. Siekiant, kad Koncepcija būtų grįsta bendru sutarimu, į šį procesą buvo įtrauktos visos suinteresuotosios šalys – mokslininkai, verslininkai, viešojo sektoriaus atstovai.

Koncepcijoje išskirtiems prioritetams būdingas itin didelis produktyvumas, aktyvumas, apyvarta. Prioriteto „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ sektoriai sudaro tik nedidelę bendros ekonomikos dalį ir pasižymi mažiausia nominaliąja pridėtine verte, tačiau jiems būdingas pats didžiausias produktyvumas, t. y. bendroji pridėtinė vertė, kuriama vieno darbuotojo per metus bei pagal vieno darbuotojo sukuriamą apyvartą. Tai vienas aktyviausių prioritetų pagal įgyvendinamų projektų skaičių, skirtų investicijų ir pritrauktų privačių investicijų mastą pasižymintis didele prototipų, publikacijų, doktorantūros temų gausa. Prioriteto „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ sektoriai yra didžiausi ir turi didelę įtaką Lietuvos BVP. Jie sudaro didžiausią dalį MTEPI prioritetus atitinkančių sektorių metinės apyvartos, be to, jiems būdingas didelis eksporto mastas. Prioriteto „Informacinės ir ryšių technologijos“ sektoriams būdinga produktyvi investicijų dalis ir didžiausias vienam darbuotojui tenkantis apyvartos prieaugis. Tai vienas produktyviausių prioritetų pagal įgyvendinamų projektų skaičių ir skirtų investicijų mastą, pasižymintis dideliu prototipų skaičiumi ir itin aukštais verslo įmonių MTEPI pajėgumais, sukuriamu tyrėjų darbo vietų skaičiumi.

Priėmus Nutarimo projektą bus patvirtinta Koncepcija, kuri užtikrins investavimo į MTEPI prioritetus tvarumą ir tęstinumą, leis tikslingiau nukreipti investicijas į rezultatyviausias bei didžiausią potencialą turinčias sritis ir sudarys galimybes atliepti skirtingus prioritetų plėtros poreikius.

Priėmus Nutarimo projektą bus užtikrintas efektyvesnis nei 2014–2020 m. ES finansinio periodo MTEPI (sumaniosios specializacijos) plėtros koordinavimas. Nuo 2022 m. Ekonomikos ir inovacijų ministerija bus pagrindinė institucija, atsakinga už Koncepcijos rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos procesų koordinavimą bei efektyvų visos sumaniosios specializacijos sistemos veikimą. Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumaniosios specializacijos) plėtros koordinavimo grupė bus patariamasis MTEPI (sumaniosios specializacijos) plėtros įgyvendinimo organas, kuris padės užtikrinti sklandų tarpinstitucinį bendradarbiavimą įgyvendinant Koncepciją. Jai pirmininkaus Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Numatoma, kad siekdama geresnių MTEPI prioritetų rezultatų ir didesnio jų poveikio valstybės socialinei ir ekonominei raidai, Ekonomikos ir inovacijų ministerija paskirs prioritetų fasilitatorius, kurie bus atsakingi už MTEPI prioritetų plėtrą. Fasilitatoriai užtikrins VGPP, kuris bus vykdomas visą Koncepcijos įgyvendinimo laikotarpį, remdamiesi VGPP metu gautomis išvalgomis, teiks Ekonomikos ir inovacijų ministerijai rekomendacijas dėl konkrečių prioritetų poreikių bei Koncepcijos įgyvendinimo tobulinimo.

2022–2030 m. MTEPI (sumaniosios specializacijos) plėtros nuolatinę stebėseną ir analizę atliks Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Stebėsenos tikslas – laiku ir tinkamai įvertinti MTEPI

prioritetų įgyvendinimo pažangą, siekiant tobulinti nacionalinių plėtros programų pažangos priemonių formavimo ir jų inicijavimo, sprendimų priėmimo procesus, suteikti valstybės institucijoms ir įstaigoms, priimančioms sprendimus dėl MTEPI prioritetų įgyvendinimo, informaciją apie galimas sprendimų alternatyvas ir jų įgyvendinimo pasekmes. Įgyvendinant stebėseną ir vertinimą bus naudojamos priemonėmis, sukurtomis ir išbandytais įgyvendinant projektą Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0003 „Mokslo ir inovacijų politikos prioritetų nustatymo sistemos kūrimas ir diegimas“ (2016–2021 m. laikotarpiu), t. y. MTEPI (sumaniosios specializacijos) plėtros stebėsenos, tarpinio ir poveikio vertinimo metodikomis, kurios sudarys pagrindą 2021–2027 m. MTEPI (sumaniosios specializacijos) plėtros stebėsenai.

Neigiamų Nutarimo projekto pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas 2022 m. balandžio 12 d. buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje, kur visuomenė ir suinteresuotos institucijos galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus. Nutarimo projektas buvo išsiųstas derinti Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Europos socialinio fondo agentūrai, Lietuvos mokslo tarybai, Vyriausybės strateginės analizės centrui, Mokslo, technologijų ir inovacijų agentūrai, viešajai įstaigai Centrinė projektų valdymo agentūra, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Lietuvos lazerių asociacijai, Lietuvos biotechnologų asociacijai, Asociacijai INFOBALT, Lietuvos universitetų rektorių konferencijai ir Lietuvos mokslo akademijai.

Išvadas dėl Nutarimo projekto pateikė Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Vyriausybės strateginės analizės centras, Lietuvos mokslo taryba, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuvos mokslo tarybos humanitarinių ir socialinių mokslų komitetas, Lietuvos biotechnologų asociacija, viešoji įstaiga Visorių informacinių technologijų parkas, Lietuvos universitetų rektorių konferencija ir Lietuvos lazerių asociacija.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, viešoji įstaiga Inovacijų agentūra, Europos socialinio fondo agentūra, viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra pastabų ir pasiūlymų neturėjo.

Per nustatytą terminą dėl Nutarimų projektų pastabų negauta iš Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Lietuvos pramonininkų konfederacijos, Lietuvos verslo konfederacijos, asociacijos INFOBALT, ir Lietuvos mokslo akademijos.

Išvadas dėl Nutarimo projekto pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė. Į pastabas atsižvelgta. Nesuderintos pastabos pateiktos Derinimo pažymoje Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. nutarimo Nr. „Dėl Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumaniosios specializacijos) koncepcijos patvirtinimo“.

Iš visuomenės pastabų negauta. Į pateiktas suinteresuotų institucijų pastabas atsižvelgta iš dalies, Nutarimo projektas ir / arba jo lydimasis raštas atitinkamai patikslinti. Dėl pastabų, kurios nesuderintos, pridedama derinimo pažyma.

Nutarimo projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Inovacijų departamento (direktorius – Ričardas Valančiauskas, tel. 8 658 88 472, el. p. ricardas.valanciauskas@eimin.lt), Verslo ir mokslo bendradarbiavimo skyriaus (vedėja – Renata Lygienė, tel. 8 658 88 464, el. p. renata.lygiene@eimin.lt), vyr. specialistas - Paulius Kamaitis, tel. 8 693 58 698, el. p. paulius.kamaitis@eimin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas „Dėl Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumaniosios specializacijos) prioritetų įgyvendinimo koncepcijos patvirtinimo“, 25 lapai.
2. Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų prioritetų įgyvendinimo koordinavimo grupės 2020 birželio 11 d posėdžio protokolo Nr. TIS-2 išrašas.
3. Derinimo pažyma, 14 lapų.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė